

Trimiterea foaiei acesteia la teritorul zonei strategice este permisă prin ordinul minist.

II. évfolyam. 22. szám.

Cluj (Kolozsvár), 1922. június 3.

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	44 L.
Fél évre	22 L.
Negyed évre	11 L.
Egy száni ára	1 L.

Felelős szerkesztő:

DR. NALÁCZY ISTVÁN.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden szombaton

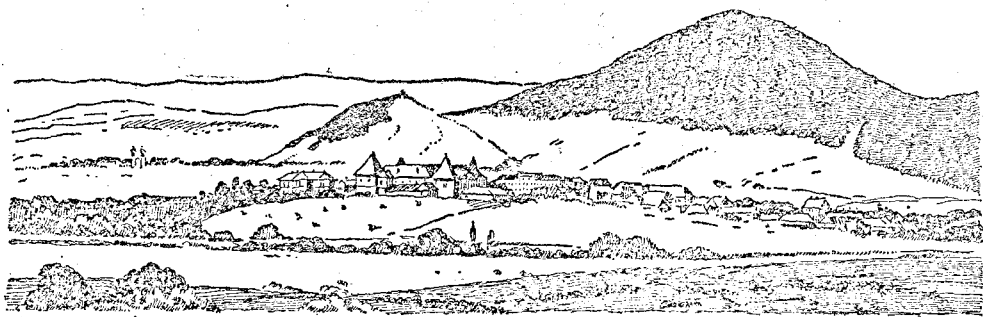
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Regina Maria (v. Deak F.-u.) 35. sz.
TELEFON: 2-37. SZÁM.

Székelyek találkozósa.

Somlyói bucsu!... Istenem! Emlékszem, rég volt... Édesanyám beszólt a szomszédba: Szomszéd-asszony, mennék el ejjsze az idén és a bucsura. Kitudja, megérjük-e a jövő pünkösödöt? Olyan szép volt a tavaj... Azt mondják, most ott lesz a püspök is... És fölkerkedénk... Én is ott ültem hául a kutyartartóban. Mit számít! Csakhogy láthassam már egyszer én is azt a szent helyet! Annyit hallo-tam már róla. És végigdöcögött szekerünk az alsíki köves úton. Sűrűn maradoznak el a falvak. Még egy-két olvasó-ízied s elibénk fehérlik a somlyói öreg templom kettős

A diákok a népnek legcsodáltabb csoportja: az ő keresztjük mintha legszebb volna! S míg valami különös jelvény: a legerősebb diák izzad terhétől szép fehéringesen: az ilyenből pap lesz — suttogják a körülállók — koszoru is van a fején. Zsebkendővel törülgeti két társa a meg-megállónál. Ez a dicsőség, ez a virtus: kivinni a „laborumot“ nem is a Szent Antal, a Salvator-kápolnához! De csodás sereg is a diákok serege! Az énekük is mintha szebb! És utánuk viszik a Szentséget! A főesperes ur, vagy tán ép a püspök! Micsoda dicsőség a keresztaljának, ha mindjárt utánuk következhet a sorban! Van is érta versengés. A kászoniaké legyen-e, vagy a szentdomokosiaké ez a ki-

A • KIS • ÉS • NAGY • SOMLYÓ • CSÍKSZERÉDÁVAL

magas tornya. Hullámozik már a nép a széles térségen: sűrű egymásután, borongós kongással üdvözlik sok mázsás harangok az ujonnan érkező „keresztalját“. Pedig még csak péntek estefelé... Mi lesz itt még szombaton és pünkösöd hajnalán! Soha, soha ilyen tenger népet! És az én szegény nagyanyám... Ott váraszt egész éjjel a kicsi kápolna kövezetén: csontos falai közt kopott olvasószem, sápadt, redős arcán csodás nyugalom; közelebb érzi magát a minden szenvedők házához. Hiába hívjuk a szállásra: ki a „Krisztus házában“ térden föl nem kuszik, aki pünkösöd éjjelét imádságban nem tölti, nem járt az bucsura!

tüntető hely. (Jó, hogy kakastollas csendőrök is vannak, voltak a világon!) És megindul a menet és fölzendül az ének sok ezrek ajkáról:

„Szép Lillomszál, szüzek Virága...“

És bongnak a harangok és föl-fölcsendülnek a kápolnák e üstnyelvű apró csengetyűi s valami csodás harmóniába olvad mégis a sokszínű hangzavar — a morajló tenger árja bug így, ha tükos viharok rezdülnek a mélyén. — A székely tenger moraja a pünkösdi bucsun! — Ez a morálás ott vibrál a lelek mélyén kerek esztendeig. És akkor új vándoruttra kél a falvak népe. Kicsije, nagyja — öregek, ifjak — férfiak,

Pünkösöd.

Jézus Krisztusnak mennybemenetele után, mikor a pünkösöd napja eljött, az Apostolok mindannyian egy akarattal együtt valának. Ekkor jelentek meg előttünk sebesen zúgó szélnek zendülésében „kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül.”

„És megtelének mindnyájan Szentlélekkel” s félelmet, fáradságot nem ismerve terjesztették a Krisztus tanítását világszerte. Szentlélektől sugalt munkájuk Krisztushoz vezette az egész művelt világot és szilárd, soha meg nem dönthető alapot adott annak a Szent Lélek ereje által.

A Szent Lélek él és dolgozik ma is. Sokszor érezzük fellángolását keblünkben és ha hajtunk rá, ha átengedjük neki magunkat őszintén, igazán, egészen, erőnk megtízszereződik s nagy dolgok véghezvitelére leszünk képesek. De valyon megtesszük-e ezt, valyon átengedjük-e magunkat a Szent Léleknek őszintén, igazán, egészen? Nem úgy van-e, hogy mindennel törődünk, mindenre hajtunk, csak a Szent Lélekre nem? Pedig elmúlik minden, vagyon, hír, dicsőség, de örökre megmaradnak a lélek kincsei.

Nekünk, itt élő magyaroknak még sokkal inkább köteleseügnk, mint bárki másnak, hogy minden munkánkban a Szent Léleket válasszuk vezérlőnké. Új viszonyok közé, új világba jutottunk, új életet kell megépítenünk. Új életet, amely képessé tesz arra, hogy polgári kötelességeinknek megfeleljünk, de képessé tesz arra is, hogy magyar szívvvel, magyarlélekkel élhessünk ezután is. Ehhez pedig szükségünk van Szent Lélekre, a Szent Lélek vezetésére.

Legyünk hát egy akarattal mindannyian együtt, mint valának azon a pünkösdi napon az apostolok. Legyünk mindannyian együtt egy akarattal, hogy megjelenhessen előttünk, hogy lelkünkbe szállhasson a Szent Lélek. Majd Ő vezetni fog.

És boldogságra fog vezetni.

Hanemann-rács lecsiszolt széllel újra kapható. Az összes méhészeti felszerelések. Kiváló szürke tenyész anyaméh. „Kazdódy”-féle hidegen folyó oltóvíasz békeminőségben újra kapható

Dzierzon méhészknél

Nagyvárad, Teleky-utca 32.

A Magyar Szövetség köréből.

A Magyar Szövetség intéző bizottsága május 27-én ülést tartott, amelyen a bizottság vidéki tagjai csaknem teljes számban jelentek meg. A bizottság letárgyalta az új alapszabályokat, melyeket elfogadásra fog ajánlani a nyár folyamán megtartandó nagy gyűlésnek. A Magyar Szövetség kiépítése a községeknél kezdődik a községi, vármegyei és városi választmányok megalkotásával. Az elfogadott alapszabályok rövid időn belül a központi választmány elé kerülnek és az ott is elfogadott alapszabályokat lapunk annak idején közölni fogja.

A Félégyháán tartandó országos Petőfi emlékünnepély rendezését a Magyar Szövetség magáévá tette. A június 6-án Segesvárt tartandó előértekezleten képviselhetni fogja magát. Az ünnepség részleteit a segesvári értekezlet állapítja meg, melyeket annak idején a közönség tudomására hozunk. Már most jelezzük, hogy az ünnepség minden tekintetben méltó lesz a halhatatlan nagy költő emlékéhez.

Az esküre jelentkezett közalkalmazottak bukaresti utjának eredményéről tett beszámolót az intéző bizottság tudomásul vette. Az egyes lapokban megjelenő és ferde beállításban közölt tudósításokkal szemben az intéző bizottság magálapította, hogy a bukaresti küldöttség nem végzett hiábavaló munkát, remény van ugyanis arra, hogy a közalkalmazottak jogos kívánságai előbb utóbb kielégülést nyernek.

Itt említjük meg, hogy a közalkalmazottak alalmi bizottsága, valamint a Magyar Szövetség intéző bizottsága Ugron István alelnöknek, ugvis mint a küldöttség vezetőjének, *önzetlen, odaadó és meleg szeretettel sugárzó jóindulatu közreműködéséért a legteljesebb elismerését és hálás köszönetét nyilvánította.*

Teleky Dezső volt főszerkesztő és lapunk kiváló munkatársának az en i-dítványát, hogy községeinkben a műkedvelő társaságok megszerveztessenek, hogy ezek megszervezve a jólékonycélok szolgálataba álljanak, az intéző bizottság magáévá tette és addig is, amíg a szövetség kebelében a kulturostály megszerveződik, a mozgalom irányítására a Magyar Nép szerkesztőséget kéri fel az intéző bizottság annyival inkább, mivel a Magyar Nép ezen mozgalmat elsőnek vetette fel és vette programmiba.

Foglalkozott az intéző bizottság a magyarság nagyarányú kiköltözésével. Szánáttal állapította meg, hogy minden magyar család elhúzása valóságos vereszeget jelent az itt maradtakra nézve, ezért mindenkit arra kér, hogy ne hagyja el addigi tartózkodási helyét, hanem igyekezzék itt elhelyezkedni. A mai nehéz megélhetési viszonyok újabb családost idéznek elő azoknál, akik *indokolatlanul* elhagyják tuzhelyüket. A magyar

kisebbséget megillető jogok diadalra jutása csakis úgy remélhető, ha azokat egy hatalmas egységet képező kisebbség egyöntetűen követeli. Ezen messzekiható szempontnak alá kell rendelni minden egyéb mellékkörülményt még akkor is, ha azok egyesekre terhet, sőt áldozatot jelentenek.

KÜLFÖLD

Az angol parlament állásfoglalása.

A világpolitika helyzete még mindig a genuai tanácskozások hatása alatt áll. Az egyes államok kiküldöttei mostan számolnak be a konferencián szerzett benyomásaikról és most kerül sor arra is, hogy a parlamentek állást foglaljanak a határozatokkal és fölvetődött tervekkel szemben. A legfontosabb megnyilatkozás mindenestre az angol miniszterelnöké és az angol parlamenté. Lloyd George megállapította, hogy Európában még mindig érezhető a háborus hangulat. A német és orosz szerződés valójában burkolt kaoni egyezés. Németország gazdasági téren nem tudja Oroszországot hatalmába keríteni, mert nincs elég tőkéje. Ami azonban a fölfegyverzést illeti, megvan a veszedelem, mert Oroszországnak bőven van nyers anyaga, Németország pedig könnyen gyárthat ezekből hadi felszerelést. Ebből az következik, hogy Oroszországgal valamilyen formában meg kell állapodni. A miniszterelnök beszédjével kapcsolatban nagy vita fejlődött ki. Az angol munkás-párt vezére hangoztatta, hogy a német-orosz szerződés előrelátható volt, mert mindkét országnak joga volt szerződéseket kötni, épp úgy, mint a győztes államoknak. Robert Cecil arról beszélt, hogy a konferencia megrontotta a francia-angol viszonyt. Lloyd George a beszédre adott válaszában kitért azokra a csapatmozdulatokra, amelyek a román és lengyel határ mentén történtek. Ezeket így jellemezte: — Mi, akik onnan sok száz mérföldnyire vagyunk, biztonságban érezhetjük magukat, de az Oroszországgal szomszédos államokra féltelmetes bizonytalanságot jelent másfél millió fegyverben álló forradalmár fenyegető közelsége.

Lloyd George végül hangoztatta, hogy Anglia a békülékenység politikáját pártolja mind Németországgal, mind Oroszországgal szemben, még akkor is, ha ez ellentétbe hozná a francia uszító, háborus politikával. Az angol parlament óriási többséggel (235 szavazattal 26 ellenében) bizalmat szavazott a miniszterelnöknek.

A franciák engedékenyek. A németek minden képpen halasztást igyekeztek elérni a hadisarc legközelebbi részletének fizetésében. Franciaország katonai megszállással fenyegetőzött arra az esetre, ha Német-

ország május végén nem fizetne. Ugylátszik azonban, hogy Poincare mégis meggondolta a dolgot, nyilván az angolok ellenállása következtében s ma már hajlandó Németországnak négy heti haladékot adni a fizetés dolgában. Ezzel azonban a nehézségek nem oszlottak el, mert Németország végül mégis kénytelen lesz fizetni, ami újabb óriási adókat fog róni a lakosságra. A német kormány máris válságos helyzetbe került.

Izgalmak a cseh parlamentben. Benes is beszámolt a genuai konferenciáról. Beszédét nagy lármával fogadták az ellenzéki pártok. Azt kérdezték tőle, hogy a konferencián miért nem tartott előadást a cseh elnyomásról. Az izgatott hangulatot növelik azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy a tótok a német és magyar pártokkal közös eljárásra szövetkeztek a cseh elnyomás ellen. Körmeny magyar keresztényszocialista képviselő meginterpellálta a cseh miniszterelnököt, hogy Csehország egy francia-német háború esetén milyen magatartást fog tanúsítani.

Román-francia katonai egyezmény. A latin unió végrehajtóbizottsága Párisban bankettet adott Bratianu tiszteletére. A banketten Barthou a francia kormány nevében köszöntötte a miniszterelnököt, biztosítva Franciaország őszinte és mély barátságáról Románia iránt. Bratianu válaszában kijelentette, hogy megnyugodva tér haza, látva Franciaországnak Románia iránt nyilvánított érzelmeinek ily őszinte kifejezését. Újabb hírek szerint Franciaország és Románia katonai egyezményt kötöttek, amelyek értelmében Franciaország biztosítja Romániát Besszarábia birtokának megvédelmezésében.

Magyarország határai.

A négy határmegállapító bizottság, amely tavaly augusztusban kezdte meg működését, a csehszlovák határok kivételével, befejezte a határkiigazítások tervezetét.

Az osztrák-magyar határra vonatkozólag a bizottság javaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében határokat a békeszerződés figyelembevételével nélkül saját hatáskörén belül kívánja megállapítani.

A magyar-jugoszláv bizottság javaslata indítványozza, hogy a vendek által lakott területek egyrészt visszacsatolják Magyarországhoz. Ez a rész harminchétezer 112 holdnyi terület, tizenhatezernyolcszázötvennégy főnyi lakossággal. A trianoni határvonal megállapításakor a bizottság saját hatáskörében nyolcezer katasztrális holdnyi területet, két községet és négy más község birtokának egyrészt, összesen hatszáznyolcvanegy lakossal visszacsatolta, azonkívül a baranyai határnál a vend-vidékből 6300, a Bácskában 11.000, Szeged környékén 8000, Torontálban pedig 1700 holdat adott vissza Magyarországnak és ezzel kb. 10.000-nyi lakosság került vissza. Ezzel szemben a bizottság megígérte, hogy Baranyában és a Szabadkától

északra eső Tompakelebia község határában 1700 hold lakatlan területet elvesz Magyarországtól és Jugoszláviának adja.

A román-magyar határmegállapító bizottság javasolja, hogy két szinmagyar községet Szatmármegyéből, valamint Arad- és Biharmegyének egy-egy községét összesen 21.000 holdnyi területet csatolják vissza, ellenben a Nagylak körülötti vegyes lakosságú területet Romániának adják. Ezen a körülbelül hater ezer holdnyi területen van a nagylaki vasuti állomás, úgy hogy a Makó és Mezőhegyes közötti vasuti összeköttetés ezáltal megszakadna és Magyarországnak új összeköttövonalat kellene építenie. A bizottság döntése szerint három szinmagyar község Szatmármegyéből és egy falu Csánadmegyéből Romániáé marad. A bizottság megígérte, hogy Biharmegye magyar részéből Romániához csatol több mint 5000 holdnyi területet, közte a gróf Tiszacsalád radványpusztai birtokát és a geszti uradalmat, melyből 430 holdat Magyarországnak ítél oda.

A magyar-szlovák határmegállapító bizottság szintén elkészült már a munkájával, de még nem terjesztette a népszövetség elé. A trianoni határvonal megállapítása 260 kilométernyi vonalon történik. Nem fogadták el Magyarországnak a Kisalföld, Csallóköz, valamint a dunai határvidék mentén fekvő területekre bejelentett igényeit.

ÉRTÉKES HÍREK

Naptár. 1922. jun. 1-től jun. 10-ig. A hold fényváltozásai: Első negyed 2-án. Holdtölte 9-én. Elsején a nap hossza 15 óra 39 perc, 20-ig 18 percet nő, azután 3 percet fogy. 4-én pünköst vasárnapja. Vásárok: jun. 1. Borsá (Márm. m.), Erdőd, Lékence, (Beszt.-Naszód m.) Som. 2. Bözöd, Kurtya, Magyarigen, Topánfalva, Vaskóh, Zám. 3. Petele. 4. Alibunár, Magyararabó, Világos. 5. Kápolnás, Máramarossziget, Marosillye, Manara, Oláhlápos. 6. Czege, M. N. Zombor, Mezöbodon. 7. Bonyha, Zilah. 8. Felvincz, Fogaras. 9. Barót, Mártontelke. 10. Kraszna.

A budapesti mintavásár. A Budapesten június 17-től 26-ig tartandó nemzetközi áru-mintavásárra utazó kereskedők és iparosok június 10-től 22-ig hajón, átmeneti gyorsvonaton, ilyenek hijján Sátoralfajuhelynél, Nyirábránynál, Biharkeresztesnél, Kötgyánnál, Szegednél vagy Gyékényesnél, bármely vonattal a határt vízum nélkül léphetik át. A határon a magyar határközégek az utleveleket igazolvány ellenében elveszik, az áru-mintavásár területén működő utlevél kirendeltséghez juttatják, ahol az utasnak jelentkezéskor a rendes vízumdíj felének befizetése ellen visszaadják.

Ravasz László Angliában. Dr. Ravasz László, a dunamelléki református egyházkerület püspöke, néhány nappal ezelőtt Angliába utazott. Részt vesz a Presbiteri Világszövetségek angliai szakosztályának edinburghi kongresszusán, ahol ő maga is fel fog szólalni

s ismerteti a magyar reformátusság helyzetét. Ravasz ezenkívül Glasgowba is elmegy, ahol az amerikai szakosztály tartja üléseit és csak egy hónap múlva tér vissza Budapestre.

A róm. kath. státus küldöttsége Constantinescu miniszternél. A földbirtokreform ügyében az erdélyi róm. kalf. státus képviselőjében dr. Balázs András kanonok, előadó, dr. Gyárfás Elemér volt főispán és Paál István apátkanonok Bukarestbe utaztak, hogy a minisztert a státusbirtokokat érdeklő kisajátítás ügyében informálják és hivatkozzanak arra, hogy a kisajátítás alá kerülő státusbirtokok kulturális és iskolai célokat szolgálnak. A küldöttség megjelent Konstantinescu földművelésügyi miniszter előtt s előterjesztette a katolikus státus kívánságait. A miniszter válaszából kiderült, hogy a kormány a földbirtokreform végrehajtását maga is úgy képzei, hogy a kulturális célokat szolgáló egyházi birtokok lehetőleg sérelmet ne szenvedjenek. A miniszter álláspontja tehát az, hogy a kisajátító bizottságok az egyházak kulturális céljainak figyelembevételével a törvények keretében hajtsák végre a kisajátítási munkákat. Reméljük, hogy a miniszternek ez az álláspontját a kisajátítási bizottságok megfelelően tekintetbe fogják venni.

A népszámlálás eredménye a csatolt területeken. A belügyminiszterium Erdély, a Bánság, a Körösvidék és Máramaros lakosságának megosztásáról a következő adatokat közli: Ezen területek összes lakossága: 5 millió, 208 ezer 345 lélek. A lakosságból 3 millió román, 1 millió 378 ezer magyar (egyházi adatok szerint közel 2 millió), 514 ezer sváb és szász, 171 ezer zsidó. A többi lakosok nemzetiségükre nézve szerbek, bolgárok, cigányok. A csatolt területek lakosságának háromnegyed része földművelő, egy negyed része iparos, kereskedő és hivatalnok. A földművesek közül 516 ezer 168-nak öt holdnál kisebb birtoka van, 406 ezernek nincsen földbirtoka, míg a többi rész öt holdnál nagyobb földön gazdálkodik.

Érettségi találkozó. Kérem a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó-kollegium volt tanulóit, — akik ott 1905. évtől kezdődőleg 1912. évig érettségi vizsgálatot tettek, — 1922. június 24-én tartandó baráti összejövetelünkre lehetőleg családjukkal együtt jöjjenek el. Megjelenésükről, vagy esetleges távolmaradásuk okáról értesítsék mielőbb Dr. Kovásznai Gábor h. polgármestert Sepsiszentgyörgy (Háromszékmege).

Az egyesülés ünnepe. Május 23-án, mint román nemzeti ünnepen, munkaszünet volt. Kolozsváron nagy felvonulást rendezett a katonaság, a vármegyeházán hivatalos fogadtatás volt, este pedig színházi díszelőadás. Az épületeket kivilágították és fáklyás menettel járták be a városi. Május 25-én a világháború elesett hőseinek emlékezetére folytak le szép ünnepek, amelyeken minden felekezeti résztvevő.

Egyházi ünnep Végváron. A temesvármegyei Végvár község református egyháza 34 évvel ezelőtt épült templomát kijavíttatta, új harangokat szerzett, egyházi épületeit rendbe hozatta mintegy 100.000 Leu költséggel, közadakozásból. Ez alkalommal pünkösd második napján ünnepélyt rendez, amelyen Szabolcska Mihály, a bánati reformátusok nagynevű esperese is közreműködik. Sulyok István királyhágó-

melléki református püspök megjelenése is remélhető. Ugyanekkor a végvári Gazdakör állatdíjazást rendez, a végvári iparosok pedig gvarmánnyaikat fogják kiállítani. Az ünnepélyre a Végvár község fejlődése iránt érdeklődőket szeretettel hívja meg a rendezőség.

Uj magyar képviselők. Báró Jósika Samút, a Magy. Szöv. elnökét a csikszeredai senátor választó kerületben senátorrá, Zima Tibor lapszerkesztő és iparkamarai főtitkárt, Aradon, Sándor József Emke alelnök főtitkárt Gyergyószentmiklóson képviselőkké választották.

Csiksomlyó. Somlyó a kúpos, kerek erdős hegyek neve. Két ilyen hegy alatt fekszik Csikszereda tözsomszedságában Csiksomlyó is. Tulajdonképen nem is önálló község, hanem négy egyházközség: *Vardotfalva, Csobotfalva, Csiktapolca és Csomortány* a Nagy és Kisomlyó alatti fekvő egyházának közös neve. Elnevezésével azonban a pápai lizedjegyzékben már 1332-ben találkozunk s 1444-ből pápai bulla szól a Szent-Ferencz rendiek Boldogasszony tiszteletére szentelt itteni temploma építéséről. Ennek a helyén kezdett épülni 1802-ben a mai nagyszabású kéttornyú kolostortemplom, a híres csiksomlyói búcsuk központja. E búcsuk eredetét a hagyomány és a kolostor házi története a reformáció kezdetéig viszi föl. Akkor történt 1556-ban, mások szerint 1559-ben, hogy a protestáns János Zsigmond erdélyi fejedelem Csikba állítólag erőszakosan akarta bevinni a reformációt s ellenzőit üldözni rendelte. A hitére feltékeny csiki székely nép a gyergyói *István* pap vezetése alatt Udvarhely irányában eléje ment az ellene küldött fejedelmi hadaknak s azokat a Nagyerdőn megverve, a somlyói templomba tért meg hálát adni a győzelemért. E diadal után a reformáció sosem tudott gyökeret verni Csikban s mivel a győzelem pünkösdi szombatjára esett: ennek emlékére tartják azóta az ezreket összehozó népes búcsukat.

Ismét lehet Amerikába utazni. A bukaresti amerikai konzulátus közli, hogy az 1922. évi július 1-től kezdve ismét megkezdte az amerikai kivándorlók utleveléinek láttamozását. Akik kivándorolni akarnak, kötelesek beküldeni utlevelüket, négy fényképet, születési bizonyítványt, erkölcsi bizonyítványt, valamint Amerikában élő rokonaik vagy barátaik nyilatkozatát arról, hogy őket befogadják, illetve értük jót állanak és hogy nem fognak az állam terhére esni. Az iratok megérkezése után az illetők értesítést kapnak, hogy a vizum átvétele végett mikor kell jelentkezniük. Ezzel az intézkedéssel a konzulátus el akarja kerülni azt, hogy a kivándorlók kétszer-háromszor is Bukarestbe utazzanak a vizum elnyerése végett. Az amerikai konzulátus címe: *Amerikan Consulat Service, Bukarest.*

A veszett kutyák garázdálkodása. A veszett kutyák Erdélyszerte fölötté elszaporodtak. A kolozsvári Pasteur (Pastőr) intézetnek akkora a látogatottsága, hogy a vidékről behozott gyerekek hármával is hálának egy ágyban. — Akit kutya mar meg, annak első dolga az legyen, hogy sebet jódintúrával lehető gyorsan, még az első negyedórában mossa ki. Jó volna, ha ez a gyógyszer egy üveg dugós barna üvegben minden községben, papnál, tanítónál, vagy valamely előljárósági tagnál állandóan készen állana. A harapós ebet azonnal láncra kell verni s ha rajta 14 napon belül kitör a betegség, a sebest a legközelebbi vonattal utaz-

zon Kolozsvárra. Ha a kutya hozzátartozóit marja meg, vagy épen idegen udvaron, vagy nappal az uton kószálva több személyt harap meg, akkor nagyon valószínű, hogy az állat veszett, ha ilyenkor sikerül az ebet elpusztítani, a fejét vigyék a járási vagy vármegyei orvoshoz, aki a kutya agyának megvizsgálásával a veszettséget biztosan megállapítja és az első segélyt ingyen nyújtja. Az eb veszettsége akkor is biztosra vehető, ha az úgy elmenekül, hogy többé senki sem látja. Vigyázni kell a nyálatfolyós beteg kutyára akkor is, ha az embert nem harapja, mert azért más kutyával könnyen összeverekszik és így terjeszti a betegséget. A veszett kutya által megmárt egyének kórházba kísérése alkalmával az illetők kísérői oda és vissza szóló ingyenes utazási igazolványt kapnak. Az igazolványt a vármegyei prefektúra állítja ki. Kísérő nélkül az ne induljon el, akit időközben megveszett eb régebben mar meg.

Felekezeti tanítók nagygyűlése. Az a sok támadás, amely a felekezeti oktatást a kormány részéről fenyegeti, nagy mozgalmakat váltott ki az egyházak kebelében. Az udvarhelymegyei egyházak eredményes gyűjtéseiről már szólottunk. Most arról veszünk hírt, hogy a Kisküküllő menti felekezeti tanítóság is szervezkedni kíván. A szervezkedés célja: anyagi alapot teremteni a felekezeti iskolák fenntartására. Azt tervezik, hogy a nyár folyamán nagygyűlést tartanak Marosvásárhelyen és ezen a szervezkedés módozatait megállapítják és a felekezeti iskolák jövőjét biztosabb alapokra fektetik. Ismerve a Kisküküllő-menti magyar tanítóság tevékeny közszellemét, a legnagyobb reménységgel várjuk példaadó kezdeményezésüket.

„Hangya” raktár Szatmáron. A „Hangya” szövetkezetek központja Szatmáron 54 szövetkezet részére vidéki központot, illetve transitó (átadó) raktárt létesített, amely e hó 10-én már meg is kezdte működését.

Kisústön főzött pálinka eladása. A pénzügyminiszterium értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a gyümölcsből főzött pálinka eladása végett a szőlő- és szilvaskertek tulajdonosainak és bérbíróinak nincs szükségük italmérési engedélyre, abban az esetben, ha a termelés helyén adják el pálinkájukat. Ezek még a másoktól vásárolt gyümölcsből főzött pálinkát is engedély nélkül hozhatják forgalomba. Italmérési engedélyre csak azoknak van szükségük, akik saját termelésük kérését meghaladó mennyiségű pálinkát hoznak forgalomba. Azoknak, akik saját termelésükkel együttesen tíz hektóliternél több pálinkát adnak el, italmérési engedélyt kell kérniük.

Valuta jegyzék. Bukarest, 1922. május 27.

1 dollár	= 145.— leu
1 francia frank	= 13.45 "
1 font sterling	= 665.— "
1 svájci frank	= 28.75 "
1 lira	= 7.70 "
1 cseh korona	= 2.82 "
100 magyar kor.	= 19.— "
100 német márka	= 51.— "

Konfirmációi emléklap
darabonként 2.50 Leuért megrendelhető a
Minerva R.-T.-nál, Kolozsvárt.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLETT

Fontos felhívás a mezőgazdasági munkaadókhhoz!

A központi munkásbiztosító pénztár rendelete folytán a Kerületi Szociális Pénztárak megkezdtek a vállalatok terhére a balesetbiztosítási járulékok kivetését. Ennek a kivetésnek a kötelező üzemi bejelentések alapján kellene történni, miután azonban ezt a bejelentést alig egy néhányan adták be, a pénztár a kivetést a rendelkezésre álló adatok alapján, valójában csak úgy a levegőből eszközli. *A kirovás ellen fellebbezésnek helye nincs*, az esetleges sérelem semmi más módon nem orvosolható s a pénztár mindaddig, míg az üzemi bejelentési lapok be nem érkeznek s azok alapján új kirovást nem eszközölhet, az eredetileg kivetett járulékokat fogja behajítani *1919 október 11-től visszamenőleg*.

Érdekében áll tehát minden gazdának az üzemi bejelentést haladéktalanul beadni, mert adatok hiányában a pénztárak pusztá feltevések s a munkáslétszám alapján vetik ki a törvényes összegnél magasabb tételekben a járulékot.

Módunkban volt például tudomást szerezni arról, hogy *a tiznél több munkást foglalkoztató gazdaságoknál* már elemi erővel hajtott gépet (motor), husznál több munkás esetén cséplőgépet is vesznek és pedig *egész éven át tartó üzemmel* a kirovás alapjául s ez uton sokszoros alaptalan járulékkal sújtják a gazdát még akkor is, ha csakugyan volna gépe, mely azonban a mezőgazdasági üzem természete szerint csak időszakonként, esetleg csak pár napig vagy hétiig dolgozik (cséplőgép, hydr. borsajtó).

A szükséges bejelentőlapok a Kerületi Szociális Pénztáraknál, a községi előjáróságoknál díjmentesen szerezhetők be. Ezek a lapok nem mint a nyomtatványban tévesen szerepel egy, hanem *kettő egyenlő példányban* állítandók ki s postán — X. Y. mint munkaadótól megjegyzéssel — portómentesen küldhetők be az illetékes Kerületi Szociális Munkáspénztárhoz. Egyik példányt a bejelentés igazolását jelentő felülbélyegzéssel a beküldő visszakapja.

Tekintettel arra, hogy a bejelentőlapok kizárólag román nyelven nyomattak, E. G. E. titkári hivatala az érdeklődőkkel készséggel közli az egyes rovatok magyar szövegét is.

A peronospora elleni védekezésről. Április hónapja és május is esős volt, ha május végén és júniusban is gyakori esőben lesz részünk, akkor peronosporás esztendőnk lesz. Legyünk tehát résen, előzzük meg a bajt pontos és szorgalmas védekezéssel: A fő a két első permetezés időszerű alkalmazása. A szőlő fejlődése, a hidegebb tavaszi időjárás következtében kissé elmaradt, így a virágzása is valamit késik, tehát az első permetezést is — miután ezt közvetlen a virágzás előtt kell alkalmazni — csak június első napjaiban (1—8-áig) végezzük. A második permetezést a virágzás befejezésekor, körülbelül 15—18 nappal az első után. Végezzük jól és pontosan a szőlő összes zöldmunkáit, ha a peronospora már bekapott a szőlőbe, a lelógó magfákat csonkázni kell. Tartsuk szőlőinket burjánmentesen.

Veszélyben az erdélyi telekkönyv. A régi királyságban a telekkönyv ismeretlen és így az erdélyi telekkönyveket is nélkülözhetőnek véli az igazságügy-miniszter. Erre lehet következtetni a telekkönyvekre előirányzott költségek megvonásából. A takarékosági akció megbénította a telekkönyvi hivatalok munkáját, de megakadályozza a földművelésügyi miniszter földreformügyi rendeleteinek végrehajtását is. A földreformot a telekkönyv adatai alapján akarták végrehajtani, de a bekövetkezett takarékosági hullám miatt a telekkönyvnél a munkálatok megakadnak. A gazdaközönségnek aggodalmi vannak, hogy ezen intézkedésnek az a célja, hogy a földreformot nem a törvényben előírt módon, hanem a jelenlegi birtokhasználat alapján hajtják végre a felmérési munkálatok mellőzésével.

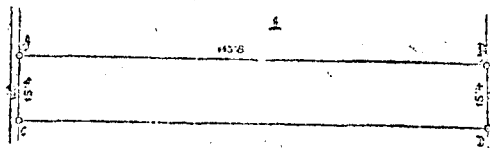
A földmérés esetei.

Vázrajzolás.

Valamely földrészlet területének kiszámításához vagy annak felosztásához szükséges hosszmerési adatok feljegyzésére okvetlenül kell egy lehető arányos vázrajz. Egy ilyennek előállításához, egy darabka papiroson, milliméter beosztású egyszerű favonalzón és egy ceruzán kívül másra szükség nem lévén, bizonyos hogy mindenki igen gyorsan megtanulhatja a kisebb terjedelmű vázrajzolásokat.

A vázrajzolás általában a mérés előhaladásához képest és a mérési adatokra támaszkodva hajtandó végre.

Legyen a vázrajzolandó részlet egy szabályos alakú téglány.

Ily alakúnak kellene lenni minden tagnak. Ezeknek

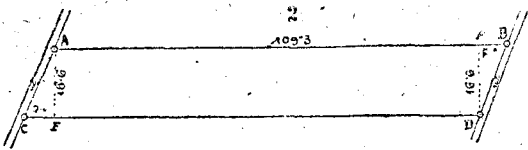
térképi megrajzolása igen egyszerű, területük kiszámítása nagyon könnyű és gazdaságilag a legkönnyebben kezelhetők.

Hogy azonban valamely részlet tényleg minő alakú, arról természetesen mindig meg kell győződnünk. Fentrajzolt esethez eljárásunk a következő:

Az A) ponton felállított léckereszt egyik szárát pontosan beigazítjuk a B) pont irányában. Ha most a részlet másik utmenti sarka, a C) pontosan belevág a léckereszt másik szárának az irányába, akkor a részlet utmenti szélessége az A—C) merőleges a részlet hosszanti mesgyéjére az A—B)-re.

A papírra felrajzolunk tehát egy hosszabb egyenes vonalat, ennek nyugati végére pedig merőleges vonalat. Utána megmérjük az A—C) vonal hosszát: jelen esetben 15·4 öl. A milliméter beosztású vonalzó segítségével felrajzolunk az A) ponttól C) felé 15 milliméternek megfelelő hosszt, vagyis vázrajzoljuk C) pontot. A tizedölek felrajzolása nem szükséges. Ezután megmérjük A—B) mesgye hosszát. Jelen esetben 113·5 öl. A vázrajzunkra már előzőleg felrajzolt hosszabb vonalra rájegyezzük a 113 milliméternek megfelelő hosszt, vagyis megjelöljük a B) pont-helyét. A tizedölek felrajzolása általában felesleges. A B) ponton felállítva a léckeresztet, ugyanugy kell eljárni, mint az A) ponton. Jelen esetben itt is merőleges az utmenti szélesség. Megmérve hosszát, papírra rajzoljuk éppen úgy, mint az A) pontnál, vagyis megrajzoljuk D) pont helyét. Ha most a C) és D) pontokat összekötjük egy egyenes vonallal, kész e részlet vázrajza.

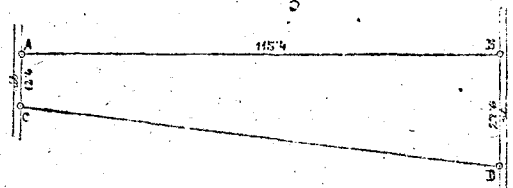
Meg kell még jegyezni, hogy a megmért vonalak hosszát pontosan fel kell jegyezni a nekik megfelelő helyükre, mert a területszámításnál fogjuk majd tapasztalni, hogy ezen adatokból igen gyakran területet is számíthatunk.

Ha a 2. szám alatt felrajzolthoz hasonló alakú részlettel fogunk találkozni, vázrajzolás közben következőket tapasztaljuk:

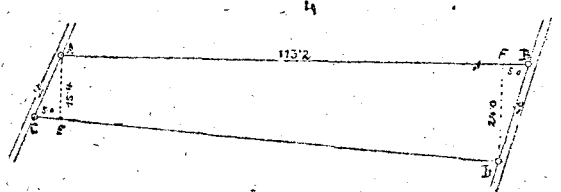
Ha az A) ponton szabályszerűen felállított léckeresztnek a C) pont irányában álló szára felett elnézünk, látjuk, hogy a C) pont erősen oldalt marad. Ez azért van, mert e részlet utmenti szélessége, az A—C) nem merőleges a részlet hosszanti mesgyéjére, az A—B)-re. A vázrajzolóhoz szükségünk lesz tehát az E) segédpontra, mely nem egyéb a C—D másik hosszanti mesgyének azon pontjánál, mely a léckeresztnek errefelé mutató szárával összeesik, vagyis amely megadja e részlet merőleges szélességét.

A vázrajzolás most már következőleg történik. A papírra felrajzolt hosszabb egyenesre rajzolunk A) pontból egy *pontozott* merőleges vonalat. Pontozva azért, mert ez csak *segédvonal*. Megmérve a hosszát, jelen esetben 16·6 öl, feljegyezzük a segédvonalra 16 milliméternek megfelelő hosszt, vagyis megrajzoljuk E) pont *vázrajzi* helyét. Megmérve A—B) mesgye hosszát, megszerkesztjük B) helyét. Utánna megkeressük a léckeresztet az A—B) vonalnak azon pontját, ahonnan a D) pontra merőlegest bocsáthatunk. E pont jelen esetben F) pont lesz. Megmérve az F—B) vonalat, megállapítjuk a részlet másik szélességét, illetve most már D) pont is vázrajzolható lesz. A D) és E) pontokat összekötő egyenes vonal meghosszabbításában felrajzolva a 8 öl hosszát, megszerkesztjük a C) pontot. Meglévén most már a részlet mindnégy sarka, kész egyúttal a részlet vázrajzolása.

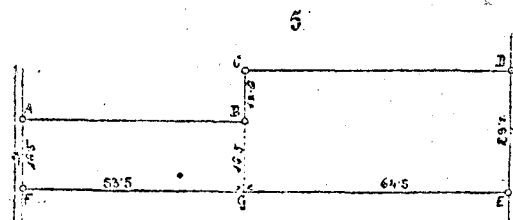

A 3. szám alatt felrajzolt esetben az A) és B) pontokon léckereszttel megvizsgálva az utmenti szélességeket, azt fogjuk tapasztalni, hogy ezek merőlegesek az A—B) mesgyére. A vázrajzolás tehát teljesen úgy történik mint az 1. sz. ábránál.

Látjuk továbbá, hogy a szélességek különbözők; ennek a mértani alaknak a neve trapez.

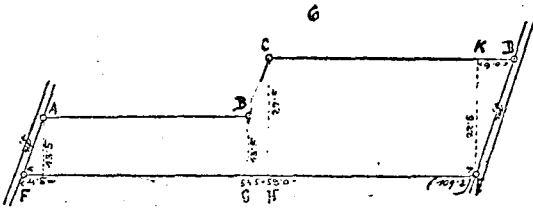

A 4. sz. esetben felállítva a léckeresztet az A) és B) pontokon ugyanazt tapasztaljuk, mint a 2. sz. részletnél. A vázrajzolás tehát úgy történik mint ott. — Ezen alak mértani neve trapezoid.

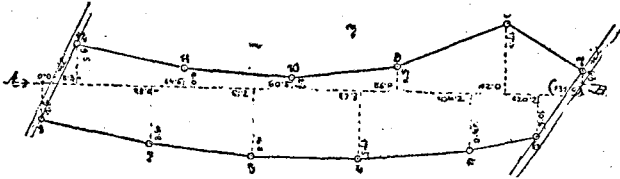

Az 5. számú földidom vázrajzolása lesz: Az F), G) és E) pontokon felállva a léckereszttel bebizonyul, hogy e *kettős téglány* alakú részlet utmenti szélességei és a B—C) kiszögelés az F—E) mesgyére merőlegesek. A vázrajzolás tehát teljesen azonos az 1. alattival.

A 6. sz. idomok vázrajzolása, lévén ezeknek utmenti szélességei és kiszögélése ferde az F—E) mesgyére, teljesen a 2. alatti szerint hajtandó végre.

A rajz és a mérési adatok egyszerű megszemlélése is mutatja, hogy a 7. számúhoz hasonló alakú részletek vázrajzolása sokkal bonyolultabb a többiekénél.

Eljárásunk a következő lesz: A mesgye egyik utmenti sarkától kiindulva, melyet az 1. sz. karóval el-láttunk, körüjárjuk az egész részletet és mindenütt, ahol a mesgye megtörik, leverünk egy cöveket, melyeket a látás sorrendjében egyuttal számozunk is, amint azt egyébként a rajz mutatja. Ennek pontos megtörténte után kijelöljük a vázrajzolásához szükséges alapvonalat az A—B)-t.

A kijelölésnél nagy súlyt helyezünk arra, hogy a vonal dombnak vagy völgynek csak akkor menjen, ha semmi más irány nem áll rendelkezésünkre. A két végponton belül 30—40 öl távolságra tűzünk az egyenesbe egy-egy zászlórudat.

Szorosan az A—B) vonalon haladva, léckeresztel természetesen próbálgatás útján, megkeressük azt a helyet, ahonnan az 1. sz. sarokra merőlegeset bocsáthatunk. — A papírra rajzolt, pontozott egyenes vonal nyugati végét egy vastagított ponttal megjelölve, lesz a vázrajzolás kiindulási pontja 0'0-al megjelölve.

Az a pont pedig, melyen a léckereszt áll, a mérés kiindulási pontja lesz, tehát szintén 00.

A papírra rajzolunk a kiindulási ponttól az A—B) egyenesről egy merőleges vonalat. Megmérve a 0'0—1) vonalat, jelen esetben 9'2 öl, felrajzolunk az előbb említett segédvonalra 9 milliméternek megfelelő hosszú, illetve megállapítjuk az 1. sz. saroknak vázrajzi helyét.

Mérő áncunk egyik végét most pontosan ráhelyezük a léckereszt helyére, a másik végét pedig szigoruan bocsátjuk a B) pont irányába és a lánc végéhez, pontosan a 10 öl végére leszurja a láncvezető az első szöveget. Léckeresztel a lánc mellett haladva, keressük, nem foglaltatik-e az első lánc-hosszban, tehát az első 10 öl hosszban olyan pont, melyről valamely karóval megjelölt görbületi pontra merőleges bocsátható? Ha szemmérték szerint úgy látjuk, hogy van, akkor a mérő-

lánc változatosan fekvése mellett, megkereszteljük a pontot a léckeresztel. Ha megtaláltuk, akkor rögtön leolvassuk a mérőláncról a távolságot, mert hiszen a léckereszt szorosan mellette áll. Jelen esetben 8'3 ölnél találjuk azt a pontot, melyről a 12. sz. karóra merőleges bocsátható. Ha tehát a kiindulási ponttól 8 milliméternek megfelelő hosszú felrajzolunk a mérési alapvonalra és onnan merőlegeset rajzolunk felfelé, mert abban az irányban fekszik a 12. sz. karó és megmérjük a merőleges hosszát, megrajzolhatjuk a 12. sz. karó vázrajzi helyét. Megvan tehát az 1 és 12, melyek egyuttal éles vonallal összekötendők. A leszuri első szöveget érintetlenül meghagyva, tovább visszük a láncot úgy, hogy a lánchajtó a mérőlánc végét pontosan oda illeszti a földbeszurt szög mellé; a láncvezetőt beütve az egyenes vonalba, a földre fektetett és szép egyenesen kihuzott lánc végére, pontosan a 10 öl végére leszurjuk a 2-ik szöveget. Most ismét vizsgálódunk jobbra-balra, nem foglal-e magában a második lánc-hossz olyan pontot, melyről a már karókkal megjelölt valamely görbületi pontra merőleges bocsátható. Jelen esetben nincs ilyen. Erről meggyőződve, tovább intjük a láncot, figyelve azonban arra, hogy a láncvezető a második szöveget ki ne huzza és viszont a lánchajtó az első szöveget ott ne felejtse. Beintva a láncot, leszurja a láncvezető a 3-ik szöveget. A lánchajtónál van tehát most már szög; egyik a kezében, a másik meg a földben. Ez annyit tesz, hogy a kiindulási ponttól a lánchajtóig 2 lánc-hosszat mértünk, vagyis összesen 20 ölet.

Szóval a szögek mennyiségére nagy gondot kell fordítani, mert ezek mutatják a megmért lánc-hosszak számát. Ha a lánchajtó tehát elveszít egy szöveget és a mérést végző ezt nem tudja, 10 öllel rövidebb hosszú fog följegyezni, vagyis hamis adatot.

A lánchajtónál van tehát 2 szög és a lánc újból ki van feszítve, bizonyos tehát, hogy 20 és 30 öl között folyik a munkánk. Újból vizsgálódunk oly pontok után, melyekről merőlegesek bocsáthatók a már kifűzött görbületi pontokra. Jelen esetben 280 ölnél találunk ilyen. Ha tehát a vázrajzon a kiindulási ponttól felrajzolhatjuk a 28 milliméternek megfelelő hosszú is az annak lefelé bocsátott merőlegesre a 13 milliméternek megfelelő hosszú, vázrajzolhatjuk a 2. sz. pontot, mely összekötendő lesz az 1. sz. ponttal.

A mérés teljesen azonos módon folytatandó a befejezésig.

Még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy a vázrajz papírja mindig úgy tartandó a kézben hogy a B. beütvel jelölt vége feltétlenül azon pont felé mutasson, mely a természetben is megfelel a B pontnak.

Ugyanis ha ellenkezőleg tartanánk, akkor a merőleges irányok is felcserélődnének, vagyis a baloldali a jobbra kerülne és viszont.

Ipari szemle.

Olvasóinkat időről-időre tájékoztatni szoktuk az egyes iparágak állapotáról, ha úgy vesszük észre, hogy korábbi cikkünk óta változás állott be valamely szakmában. Sokkal inkább jobban szeretnők, ha már egyszer a változások napjaira az állandósulás esztendei jönnének, mert csakis a megállapodott viszonyok lehetnek az ipar biztos alapjai. Ma mindenféle csak az árak szomorú emelkedéséről hallunk, amely vigasztaló lehet arra nézve, kinek készletei vannak. De ki ma az a boldog ember. S ha van ilyen, annak se csupa öröm a léte, mert semmi áremelkedés nem hozza meg a vásárló kedvet és a hivatalkóság fizetése megjavulását. Mindennapi falatunkat szolgáló husipar helyzetéről a jövőben részletesen szólunk. A melléje kenyeret szolgáltató *malom- és pékipar* terén nincs semmi javulás, az iminár határozottan megállapítható kedvező termés kilátások semmi jó hatást nem tettek az áralakulásokra. A 0-ás liszt kilója 6.—, a főzőé 5.50, a barna liszté 4.50 leu. A fehér kenyér kilóját 6.—, a félbarnát 5.— leun árusítják. Egy leura két darab apró péksüteményt és egy darab vizes zsemlet vagy fonott kalácsot adnak.

A *vasipar* terén egy hó leforrása alatt 20%-os áremelkedés következett be, amelynek csak folytatását jósolhatjuk meg, tekintve azt, hogy valutánk folyton süllyed. Pl. a legutolsó héten a Resicai Művek áruikat 15%-kal emelték. Egyes fontosabb cikkek árai Kolozsvárt kicsinyben való árusításnál: rudvas kilója 8.50, vasgerenda 8.50, fekete fedéllemez 18-as 17.—, ugyanabból 20-as 18.—, ugyanaz, mázolt 0.5 mm 18.—, horgonyzott fedéllemez 18-as 23.—, ugyanolyan 20-as 24.—, horgonylemez 38.—, szekértengely 23.— és egy darab félolajtengely E 2150, egész olajtengely E 3150, kocsitengely kilója 30.— kovácsültő 28.—, acélvilla háromágú drabja 18.—, acélvilla négyágú 20.—, kapa 1-es 18.—, kasza (jóminőség) 40—50.—, lécszeg kilója 15.—, zsidelyszeg 16.— leu.

A *bőripar* terén közepes forgalomról lehet szó. Meleg nyár a keresletet csökkenti. Kivételre szoruló és váró apró nyersbőr vagonkéntben van Erdélyben. A kolozsvári raktárakban talpáru, boxból és sörből úgy fekete, mint színes anyag bőven található. Külföldi talpáru, valamint néme és francia bőrok teljesen hiányzanak a piacról, csupán jó minőségű magyar boxtermék érkezett. Vach-stalp I. minőségű 80—85.—, vachestalp II. minőségű 72—75.—, hasszél 54—56.—, nyak 60—65.—, vaches coupon I. minőségű 110—115.—,

vaches coupon II. minőségű 95—102.—, fekete box belföldi 32—36.—, fekete box külföldi 32—36.—, fekete box külföldi 36—45.—, színes box külföldi 72—80.—, fekete zsíros bőr 95—110.— leu kg-ja, cséres juh-bőr I. minőségű 110—115.—, cséres juhbőr II. minőségű 60—75.— leu kg-ja, chevret I. minőségű 22—28 leu □-ja, chevret bélésszaru 9—12, havanna bélésszaru 14—16 leu. *Kellékáru*: csiriz Union 00 és 60, csiriz Union 0-ás 30, csiriz belföldi 0 és 25—26.—, csiriz belföldi 00-ás 50—60.—, faszeg I. minőségű 25—28.—, faszeg II. minőségű 20—22.

MULATTATÓ

Pünköst.

Tudjátok-e kérni, remélni, várni
Amaz első pünkösti lelket,
Mit az írások emlegetnek
S a világ elfelejtett!

Annak volt lángja, győzedelme is volt!
S míg tüzes nyelvek zendülének,
Ezrek hálaímája hódolt
Az egek istenének!

Annak nyomdokin üdvösség fakadt fel,
Az ember megtalálta Istent,
S bár szenvedések ostromolták,
Megtanult bizni itt lenni!

Ó ti szegények, mindég üldözöttek!
Szívetek drága kincse hol van? . . .
A hitnek lángja, régi fénye
Immár kialuvóban!

Nagy ellenségek törnek életünkre,
Nyugalmat, békét hogy találunk?
Bús szenvedelmek rabja-képpen,
Talán semmivé válunk! . . .

Mi árvaságunkból immár emelj föl,
Hogy megküzdhessünk földi góggel,
Csakis Te hozhatsz győzedelmet:
Pünköst Szentlelke jőjj el!

Farkas Sándor

A mi turáni ékességeink.

Az árvalányhaj.

Lemenőben a nap. A pusztában elhalt az est-harangszó is, hová a messziség miatt „csak meghalni jár”. (Petőfi)

Egy mélabus, napátította arcu, erős legény, tüzes szemű turáni fajta, véget vet a maga munkájának. Vállára veti — úgy panyórára — cifra szűrét, min ott ékeskedik faja régi, ázsiai bizonyosága: a pávaszemés rózsza s a piros tulipán vérvörös virága. Aztán megindul kaszáját vállára vetvén — haza felé. Utja ott viszen el a puszták homokcsücskéi mellett, hol olyan ismerősen lang felé fehéren és bánatosan egy régi turáni pusztai emlék: az árvalányhaj. Regi éke a turáni bánatnak, még Ázsia pusztáiról ismerőse, hű kísérője a magyaroknak. Lehajol s egy bokrétára várót tép a pusztá egyszerű díszéből, aztán kalapja mellé tűzi a fehér bokrétát s megint tovább ballag... Valamit halkán dudorász maga elé s egyszerűen szemére huzza a bokrétás kalapot s tele tüdővel felcsendül ajkán a legturánibb dalok egyik legszebbike, a Petőfié:

„Árvalányhaj a süvegem bokrétája.
Árva kislány a szerelmem viólája.
Azt magamnak kiln a pusztán szakasztottam,
Ezt magamnak a faluban választottam.

„Ez a magyar legény s ez a mi legjellegzetesebb bokrétánk! Minden ízében turáni ékességünk. Talán régibb és eredetibb a tulipánnál is. Az árvalányhaj bizonyosan Ázsiából hozott növény, mely ott tenyészik ma is, honnan a mi nemzetünk egykor — a történelem kódében — utra kelt, elszakadva turáni testvéreitől.

A tulipánról írott kedves ismertetés e lap hasábjain csakugyan a mi őshazánk vidékére viszen el bennünket, hol a mi két legjellegzetesebb népies ékességünk eredeti hazáját is keresnünk kell.

Nagyon szépek, nagyon kedvesek ezek a mi emlékeink. Lám, a tulipán ma is elmaradhatatlan dísz, viseletünknek, kapuinknak, mennyasszonyi ládáinknak, kulacsainknak s Isten háza mennyezetének. És kizárólagosan magyar és turáni díszünk az árvalányhaj, mely csak magyar főveg ékessége az európai népek között. Ezt nem követelheték számunkra idegen népfajok! A magyar nem a hegyi virágok tarkaságából választotta magának, a kezdet-kezdetén, a jelképes növényt, hanem a tiszta ártatlanság színéből, az egyhangu puszták növényzetéből választotta ki a legköltőibbet, az árvalányhaját. És úgy illik is ez a virág-tollbokréta a magyar alföld bus egyhanguságához. S amikor a fehér szálak bánatosan megrezegnek az esti suttogó szellőben, fejezheti-e ki szebben valami a hazafelé ballagó turáni legény méltó bánatát?... Aligha!

A természettudósok az árvalányhaj őshazáját a magyar őshaza tájaira teszik s csakugyan ott virul ma is legdusabban. Ott keresi az őstörténet és a nyelvtudomány is a magyarok őshazáját Teherán vidékén a tulipános pusztákon s feljebb a kirgiz homoksivatagok peremén. Itt találták a legrégebb turáni nyomokat is, a világnak legrégebb művelődés történeti nyomait, amelyek ma körülbelül 13—14 ezer esztendősek. A homok ott temette el az ősi turáni műveltséget, a világ legelső műveltségét. Talán a turáni eltemetett dicsőséget jelképezik a szomorúan rezgő fehér virágtollak?! Talán ezt siratják?! Erről a hihetetlen magas idejű műveltségről s szinte szédítő jelentőségű turáni dicsőségről, ennek kibeszélhetetlen jelentőségéről szándékozunk, ha Isten segít, egyet s mást elmondani e kedves ujság hasábjain magyar testvéreinknek.

De addig is forduljunk meleg szeretettel, rajongó ragaszkodással a mi kedves virágaink felé: a tulipán és az árvalányhaj felé. Ne feledjük el, hogy ez utóbbi hű kísérőnk volt mindenkor vándor utainkon, valószínűleg együtt jött velünk Európába s ne feledjük el, hogy e kis virág is megtanít arra a nagy igazságra, hogy a *székely és magyar egy, édes ikertestvérek*, hiszen nemcsak az Altdöden: de ott lengedez busan a székely hegytetőkön is *megkülönböztető kltüntetéssel, mert pl. a tót hegyeken és más nemzetek hegyvidékein nem otthonos!*

A virágoknak lelük van és ők hűségesek! Mi is legyünk hűségesek magyar virágainkhoz, ázsiai büszke emlékeinkhez!

Magyar fiúk, turáni legények! Ne hiányozzék soha kalapjaitok mellől a magyar puszták s székely „mondó” hegyek fehér bokrétája, a mi hármasszínűnk bánatos legelseje. Csengjen ajkaitokon a gyönyörű nóta, a turáni álom s turáni bánat szívből fakadó dala:

„Árvalányhaj a süvegem bokrétája!”

Gergely Ferenc

A zsigori földesur.

Gazdatisztet változtatott az egyik, fősvénységéről híres erdélyi földbirtos. Elégedetlen volt a természetieredményekkel. A gazdatisztet hibáztatta. Pedig az váltig mondta, hogy új ekékre, mély szántásra, műtrágyára volna szükség, tavasszal gyomláló hadat kellene a buzatáblára állítani s akkor omlana az áldás. Mivel azonban mindehhez meglévő pénzkészletéhez kellett volna nyulni, a fősvény ur inkább a gazdatiszt elbocsátásával, mint az új befektetésekkel próbálta megoldani a bajt... Az új gazdatiszt a határt járták be. Mikor egy különösen bozotos, gazos táblához érnek, mely soha jó termést nem hozott, mohó kíváncsisággal veti föl az új jövevénynek a próbakérdést:

— Mit lehetne itt vetni, hogy kellő haszonnal teremjen a föld?

— Bukfencet, uram — volt a rövid, de értelmes válasz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Az esküt nem tett közalkalmazottak családi katasztere. A megyénként elkészített tisztviselői összeírás a kívánt célnak megfelel, de a társadalmi actió szempontjából nem használható.

Épen ezért a személyi kataszter felhasználásával családi kataszter összeállítását határoztuk el.

E célból mindenki az alábbi módon megvonuloz egy levelező lapot.

tárca		szolg. ág.
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
Kelt	év hó	nap

E levelezőlapot a következő adatokkal tölti ki mindenki: 1 = Név. 2 = Kor. 3 = Hivatala pontos címe. Utolsó szolgálatának helye. 4 = Jelenlegi lakhelye. 5 = Fiz. oszt. fokozat. 6 = Évi fiz. lakkbéré, pótlékok 1918. októberben. 7 = Évi fiz. lakkbéré, pótlékok az elbocsátáskor. 8 = Családi állapot (nős, nőtlen, özvegy.) 9 = Tartásra szoruló gyermekek száma. 10 = Hány jár középisk. hány jár főisk. hat éven aluli hány? 11 = Magánalkalmazott volt-e? Mektől meddig? 12 = Ma van-e magánalkalmazása?

Az ekként elkészített levelezőlapot mégegyszer *leírja* mindenki s mind a két példányt beküldi a megyei szervezetnek.

Az összes lapokat kérjük e közlemény átvételére. *Az alkalmi bizottság.*

Z. K Gyergyószentmiklós Ifj. H. B. Nagyzerend. Az optio (a magyar állampolgárság megszerzésére irányuló igény) tekintetében megfelelő felvilágosítást a magyar kir. követség kolozsvári kirendeltsége (Kolozsvár, Főter Központi szálló I. emelet 3. ajtó) nyújt. figyelembe ajánljuk

lapunkban a Magyar Szövetség köréből irt cikkünk utolsó bekezdését. Levél és a megfelelő rendelet, amely mindenre felvilágosítást ad, postán menni fog. Szívélyes üdvözet.

Tanítók, köztisztviselők és magánegyének figyelmébe

Dr. Gh. Joanovici féle „Rendszeres román nyelvtan” és „Magyar-román társalgási kézikönyv” előkészületen. — Egyedüli tanfolyamokra engedélyezett tankönyvek. Nélkülözhetetlen mindazon felnőttek számára, akik a román irodalmi nyelv szerkezetét megismerni és a román irodalmi nyelvet megtanulni óhajtják.

Megrendelések a „MINERVA” R.-T.-hoz küldendők f. évi június hó 10.-ig.

— A nyelvtan ára 20 Lei.

A társalgási kézikönyv ára 25 Lei.

Értesítő könyvecske

az elemi iskolák I—VI. o. számára kapható:

MINERVA

Irodalmi és Nyomdai részv. Társ.-nál
Kolozsvár, Mária királyné-utca 1 szám.
Ára 3-50 Leu. Tanítóknak 3 Leu.

Olvassa a „Magyar Nép”-et

Kolozsvári Takarékpénztár s Hitelbank Rt.
Kolozsvárt, Piața Unirii (v. Mátyás király-tér) 7. szám.

Alaptőkéje: 16,000.000 Lei.

Tartalékok circa; 15,000.000 Lei.

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban és Gyulafehérváron. — Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely és Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Rt. Áruaktárai a vasút állomás mellett.